

רשימות חוברת נא

בס"ד.

פתח דבר

לקראת ש"ק פרשת מטות־מסעי, הננו מוציאים לאור מאוצר רשימותיו של כ"ק אדמו"ר זי"ע שרשם לעצמו — הרשימה ד"מטות, וישי", משנת ה'ש"ת.

לתועלת הלומדים, למען ירוץ בו הקורא, הנה, לאחר העתקת הרשימה בלשון אדמו"ר בעצמו בכתי"ק, בא גם פיענוח ותיבות־קישור המשולבים בין דברי הרב, וכן ציוני מראה מקומות הבאים בשוה"ג, שנערכו ע"י המו"ל, בדרך אפשר ועל אחריותם בלבד, ובפרט שעמקו וכו' דברי רבינו, כנודע.

מערכת „אוצר החסידים"

עש"ק פ' מטות־מסעי, ה'תשנ"ו
ברוקלין, נ.י.

מטות. וישי.

ג' ענינים בפרשה זו: נדרים, מלחמת מדין, בני גד וב"ר. להבין הסדר בזה, שייכותם זל"ז, והקושיות העיקריות עכ"פ בכאו"א. נדרים: דייך מה שאסרתך תורה ועתיד אדם ליתן דין על מה שראה ולא נהנה (ירוש').

מלחמת מדין: הכנת בני"ל למלחמה דוקא ע"י משה, מלחמה בפועל במדין דוקא ע"י פנחס. חלוקה משאר מלחמות, דגם שבט לוי נלחם וגם לקח חלק בביזה.

בני גד וב"ר: אחרי תם חטא מרגלים איך טעו בענין דומה לזה, ומהו ענין שעשו הטפל עיקר כו' (להעיר לקו"ת סוף ויקרא ד"ה וילך ראובן).

והענין — בקצרה — מטבע הטוב להיטיב, ולכן הוסד בבריאה שלא יהי' דבר רק מקבל או רק משפיע, שלא תטיל קנאה כו', וכדו"ד הוא משפיע ומושפע. וזהו הטעם שהמדבר נצרך לחצ"ד, וגם מעלם למדריגת מדבר, וע"י התקשרותו באלק' עוד למע' מע'. נמצא כ"א מהם משפיע ומקבל.

והנה בד"א כשהאדם אוכל ושותה וכו' בשביל איזה תכלית שהיא למע' מבחינת מדבר, וכ"ש חצ"ד, ועדמ"ש ביד דעות ( ) נמצא בשעה שאו"ש ובוועל כו' וכמ"ש בכל דרכיך דעהו. אבל אם הוא למלאות תאוה או הכרח הגוף אפי' לחוד, הרי דומה בזה לבהמה (וגם לצ"ד) שגם היא ממלאה תאוה וצרכי', ובמילא ה"ה גרוע מהם שהם אינם משנים תפקידם כו'. נמצא המאכל וכו' לא נתעלה לבחי' מדבר, ואדרבה עוד ירד, כיון שהאדם רק מקבל, ובמילא הוא למטה גם מדומם שהוא המשפיע לו.

והנה ישנם ענינים שא"א כלל להעלותם, גם בזמן שביהמ"ק ובני"ל במדרי' היותר עליונה, והם האסורים מה"ת. וענינים שרק בירידת בני"ל במעלתן א"א עוד להעלותן, ואדרבה מגשמים, והם הנאסרים במשך הדרות. ועד"ז ישנם שנוי הזמנים בכאו"א, שלפעמים צריך להתרחק גם מדבר שבזמן אחר לא הי' מגשימו ואדרבה הוא הי' מעלהו. וזהו כללות ענין הנדרים שאוסר דבר המותר. ואחת הבחינות בזה: כשרואה שמוכרח לזה, ע"פ רוב ה"ז ראי' שיכול להעלותו. משא"כ אם הוא מותרות.

וזהו ג"כ ענין מלחמת מדין, שהדיחו לע"ז פעור, היינו שיש ירידה ממדרי' למדרי' עד שבאים לפסולת וצואה בלי טוב כלל, היפך ענין הנ"ל לגמרי [אלא שטענו שפסולת שלחן ממה"מ ג"כ מספיק — וכמאמר ר"ע אם לעוברי רצונו כך — ואינם רוצים בעבודת ההעלאה]. ולכן הכנת בני' למלחמה זו ע"י מרע"ה, שע"י בטלה הגזרה דהשמים שמים כו' ודוקא בארץ למטה ניתנה תורה — דאו' וקו' כ"ח — ולא למלאכים, ולא בשמים היא, נצחוני בני. נמצא שלמטה ביותר נתגלה מעלה היותר עליונה, ואין מקום למציאות פעור בבנ"י מקבלי התורה. אבל להרוג מדין עובדי פעור שצריך לירד למקומם, ה"ז דוקא שלא ע"י כהן, ופנחס זה אלי', עבור יב"ח, גוף שנזדכך ביותר. ובהיות שכאו"א, גם יושבי אהל, ואדרבה עוד יותר עלולים כו', צריך להצילו מטעות זה שיש ענין שהוא למטה ממנו בכל הפרטים, היפך והוי שפל בפני כ"א, לכן גם שבט לוי יצא במלחמה זו וגם הוא חלק בכיזה, להראות שגם בעובדי בעל פעור, ירידה היותר גדולה, נמצאו ניצוצי קדושה שגם לוי שבט משרתיך נזקק והוכרח להם.

והנה זה הי' טענת בני גד וב"ר, שכיון שכל שלמע' יותר נופל למטה ביותר, ועכצ"ל מטעם זה, שבחו"ל נסתרים ניצוצי קדושה גבוהים יותר מארץ ז' עממין, ולכן רצו להתעסק בהם דוקא ולא בא"י. ומטעם זה גופא עשו הטפל עיקר כו', שבדצ"ח ניצוצות יותר גבוהים מבמדבר כנ"ל — ונמצא שהוא היפך ממש מחטא המרגלים שלא רצו בירידה כלל — ומשה לא רצה בזה, שחפץ שיהי' ע"ד בירור ימי שלמה, שבאה מלכת שבא מחו"ל לא"י לשמע שלמה בלבד והביאה עמה ניצוצים רבים כו', וכניצוץ הנבלע במדורה אם היא גדולה כדבעי. ואמר מרע"ה שבנ"י הם כבר במדרי' זו [ע"ד שרצה להשפיע בהם בחי' הראי'. לקו"ת ואתחנן]. — והביאו ראי' בגוב"ר שלא ירדו עי"ז ואדרבה עוד יעלו החו"ל, שהרי ארץ מקנה היא ולעבדיך מקנה, וא"כ ה"ז הכרחי בשבילם, ובודאי זהו חלק עבודתם בעולם. — בראות מרע"ה, עי"ז גופא, שא"א עדיין כבירור דימי שלמה, א"ל שעכ"פ תנאי קדום לעבודה בחו"ל היא הכניסה לא"י, ולא עוד אלא שכיון שיעבדו בחו"ל צריכים חזוק ביותר שלא ירדו — ע"ד שאסור לאכול קודם התפלה וע"ה אסור לאכול בשר כו' וכנ"ל — ולכן הוכרחו לחלוצים תעברו לפני אחיכם גו' — שלא נתחייבו דרי א"י בכך — ענין מס"נ.

מטות. וישי.

א. ג' ענינים בפרשה זו: התחלתה — פרשת נדרים², המשכה — מלחמת מדין³, וסיומה — סיפור בני גד ובני ראובן⁴.

להבין הסדר בזה (סדר ג' הענינים באופן האמור), שייכותם זה לזה, ותירוץ הקושיות העיקריות עכ"פ בכאו"א מענינים הנ"ל:

(א) נדרים: מהו ענינם — הרי אמרו חז"ל דייך מה שאסרתך תורה, ועתיד אדם ליתן דין על מה שראה ולא נהנה (ירושלמי נדרים פ"ט ה"א. סוף קידושין⁵).

(ב) מלחמת מדין: מהו הטעם שהכנת בניי למלחמה היתה דוקא ע"י משה, ואילו המלחמה בפועל במדין היתה דוקא ע"י פנחס⁶. ועוד: מהו הטעם שמלחמת מדין חלוקה משאר מלחמות, דגם שבט לוי נלחם⁷, וגם לקח חלק בביזה⁸, דלא כבשאר מלחמות ששבט לוי לא נלחם ולא נוטל חלק בביזה⁹.

(ג) בני גד ובני ראובן: אחרי תום חטא מרגלים שלא רצו ליכנס לארץ — איך טעו בני גד ובני ראובן בענין דומה לזה, שביקשו "אל תעבירונו את הירדן"¹⁰. ועוד: מהו ענין שאמרו "גדרות צאן נבנה למקננו

(1) בהבא לקמן — ראה גם לקו"ש חל"ג ע' 197 ואילך.

(2) ל, ב"ז.

(3) לא, א"ג (כולל גם חלוקת השלל כו').

(4) לב, א"ב.

(5) "לא דייך מה שאסרה לך התורה אלא שאתה מבקש לאסור עליך דברים אחרים" — בתמי' (נדרים שם). "עתיד אדם ליתן דין וחשבון על כל שראת עינו ולא אכל" (קידושין שם).

(6) כמ"ש (לא, ג"ז) "וידבר משה אל העם לאמר החלצו מאתכם גו' וישלח אותם משה גו' לצבא אותם ואת פנחס בן אלעזר הכהן לצבא".

(7) ראה ספרי ופרש"י עה"פ (שם, ד) "לכל מטות ישראל": "לרבות שבט לוי".

(8) ככל "תופשי המלחמה היוצאים לצבא" שקבלו חצי השלל (לא, כז). ויתירה מזה — "והרמות מכס לה' מאת אנשי המלחמה גו' אחד נפש מחמש המאות גו' ונתת לאלעזר הכהן תרומת ה' וממחצית בני ישראל תקח אחד אחד מן החמישים גו' ונתת אותם ללוים גו'" (שם, כח-ל).

(9) ראה רמב"ם הל' שמיטה ויובל פי"ג ה"י"ב: "כל שבט לוי .. מוזהרין שלא יטלו חלק בביזה .. לא עורכין מלחמה כשאר ישראל". — וראה גם ביאורי רבינו באגרות-קודש ח"א ע' קנח-קס, ובלקו"ש חכ"ג ס"ע 209 ואילך.

(10) לב, ה.

גוי וערים לטפינו", שהקדימו מקניהם לטפם ועשו הטפל עיקר כו" (להעיר מלקו"ת סוף ויקרא ד"ה וילך ראובן¹²).

ב. והענין — בקצרה — ובהקדים¹³:

מטבע הטוב — להיטיב¹⁴, ולכן הוסד בבריאה שלא יהי' דבר רק מקבל או רק משפיע, שלא תטיל קנאה כו', וכל דבר ודבר הוא משפיע ומושפע.

וזהו הטעם שהמדבר נצרך לחי צומח ודומם, היינו, שהמדבר מקבל השפעה מהחי צומח ודומם, והוא גם משפיע להם, שע"י ההשתמשות בהם מעלה אותם למדריגתו, מדריגת מדבר, ולא עוד אלא שע"י התקשרותו באלקות, מעלה אותם עוד למעלה מעלה ממדריגת מדבר. ועי"ז נמצא כל אחד מהם משפיע ומקבל: המדבר הוא מושפיע בחי צומח דומם שמעלה אותם, והוא גם מקבל הצטרכותו מחי צומח דומם. וחי צומח דומם הם מושפיעים לאדם שנצרך להם, והם גם מקבלים ממנו עי"ז שמעלה אותם כו'¹⁵.

והנה, במה דברים אמורים (שהאדם משפיע בדצ"ח להעלותם כו'), כשהאדם אוכל ושותה וכו' בשביל איזה תכלית שהיא למעלה מבחינת מדבר, וכ"ש למעלה מבחינת חי צומח ודומם. ועדמ"ש ביד ה' דעות (ספ"ג) שכאשר אוכל ושותה כו' "שיהא גופו שלם וחזק כדי שתהי' נפשו ישרה לדעת את ה' .. נמצא .. עובד את ה' תמיד", אפילו בשעה שאוכל ושותה ובוועל כו', וכמ"ש¹⁶ בכל דרכיך דעהו;

אבל אם המאכל וכו' הוא למלאות תאוה, או הכרח הגוף אפילו¹⁷, לחוד — הרי דומה בזה לבהמה (וגם לצומח ודומם) שגם

(11) שם, טז ובפרש"י.

(12) בלקו"ת שם (ג, ב) מבאר מעלת בני ראובן ש"תפסו בעבר הירדן שהוא מקום מקנה" שהוא "ע"ד ונתתי עשב בשדך לבהמתך", שעל זה אמרו "אסור לאדם שיטעום עד שיתן מאכל לבהמתו", "שזוהו בחי' גבוה יותר", הביטול דבהמה שלמעלה מהטעם והדעת, ו"מה דמשמע שלא נכון עשו בזה זהו משום שעשו את הטפל לעיקר .. אח"כ (אחרי נתינת מאכל לבהמתו) צ"ל ואכלת ושבעת והיינו לכו לחמו בלחמי וכו'".

(13) בהבא לקמן (ס"ב וס"ד) — ראה בארוכה "רשימות" חוברת נ ע' 12 ואילך.

(14) ראה הנסמן בלקו"ת ש חכ"ד ע' 334 בהערה.

(15) ראה סידור (עם דא"ח) שער הת"ת (צו, ג ואילך).

(16) משלי ג, ו. רמב"ם שם.

(17) ראה תניא רפ"ז: "ואפי' הוא צורך הגוף וקיומו וחיותו ממש אלא שכוונתו אינה לשם שמים כו'" (אלא, שבתניא שם, שרק בממלא תאוותו יורד המאכל מק"נ לגקה"ט, משא"כ בהכרח הגוף נשאר המאכל במדרגתו בק"נ, וכאן מבואר שגם בהכרח הגוף יורד המאכל

היא ממלאה תאונה וצרכי, ובמילא הרי הוא גרוע מהם, שהם אינם משנים תפקידם כו¹⁸. ונמצא שהמאכל וכו' לא נתעלה לבחי' מדבר, ואדרבה, ע"ז שנכלל בהאדם עוד ירד ממדרגתו הקודמת, כיון שהאדם רק מקבל, ובמילא הוא למטה גם מדומם שהוא המשפיע לו, וא"כ, הדומם שנכלל בהאדם הוא למטה מדרגת הדומם כפי שהוא מצד עצמו.

ג. והנה, ישנם ענינים שאי-אפשר כלל להעלותם, גם בזמן שביית המקדש קיים ובנ"י הם במדריגה היותר עליונה¹⁹, והם הענינים האסורים מן התורה. וישנם ענינים שרק בירידת בנ"י במעלתן (לאחר חורבן ביהמ"ק כו') אי-אפשר עוד להעלותן, ואדרבה, הם עוד מגשמים את האדם, והם הענינים הנאסרים במשך הדורות ע"י גזירות וסייגים דרבנן²⁰.

וכמו שישנם שינויי הזמנים בכללות ישראל, עד"ז ישנם שינויי הזמנים בכאו"א מישראל — שלפעמים צריך להתרחק גם מדבר כזה שבזמן אחר לא הי' מגשימו, ואדרבה הוא (האדם) הי' מעלהו.

וזהו כללות ענין הנדרים — שאוסר דבר המותר, "מפני שרואה (משער בנפשו) שלא יוכל להעלות הדבר .. מפני שמקושר בגשמיות"²¹.

ואחת הבחינות בזה — לידע אם יכול להעלות הדבר אם לאו: כשרואה שמוכרח לזה — ע"פ רוב הרי זה ראי' שיכול להעלותו, משא"כ אם הוא מותרות²².

ד. וזהו ג"כ ענין מלחמת מדין:

מלחמת מדין היתה מפני שהדיחו את בנ"י לע"ז הנקראת פעור²³. והנה, הע"ז דפעור היינו שיש ירידה ממדריגה למדריגה, עד שבאים לפסולת וצואה בלי טוב כלל, דבר הכי ירוד שאי אפשר לקבל

ממדרגתו הקודמת — בק"נ גופא — מצד התכללותו בהאדם שנעשה למטה ממנו, כדלקמן (בפנים).

18 ראה תניא פכ"ד (לענין עבירה): "בעלי חיים .. אינם משנים תפקידם ופקודתו ית' שמרה רוחם ואע"ג דאיהו לא חזי כו'" (משא"כ האדם החוטא כו').

19 ראה תניא אגה"ת רפ"ו: "בזמן שהיו ישראל במדרגה עליונה כשהיתה השכינה שורה בישראל בבהמ"ק".

20 ראה גם לקו"ת פרשתנו פה, א.

21 לקו"ת שם פג, ב. פד, ב.

22 ראה גם לקו"ת שם: "מה שהוא קצת מותרות יורידנו לגשמיות".

23 כמ"ש (פנחס כה, יד"ח) "צרוור את המדינים והכיתם אותם כי צוררים הם לכם בנכליהם אשר נכלו לכם על דבר פעור".

ממנו מאומה (ולהעלותו עי"ז) — שזהו היפך ענין הנ"ל (שכל דבר הוא משפיע ומקבל) לגמרי.

[אלא שאנשי מדין טענו שאין חסרון בכך, כי, פסולת שולחן מלך מלכי המלכים ג"כ מספיק להם — וכמאמר ר"ע (בשמעו קול המונה של רומי כו') "אם לעוברי רצונו כך"²⁴ — ואינם רוצים בעבודת ההעלאה].

ולכן הכנת בני"י למלחמה זו היתה ע"י משה רבינו ע"ה דוקא: ענינו של משה רבינו שעל ידו בטלה הגזרה²⁵ דהשמים שמים לה' כו', ודוקא בארץ למטה ניתנה תורה — שעל ידה ירד גם הקב"ה למטה (עליונים ירדו לתחתונים), דאורייתא וקוב"ה כולא חד²⁶ — ולא ניתנה התורה למלאכים²⁷, ו"לא בשמים היא"²⁸, ועד שהקב"ה אומר "נצחוני בני"²⁹.

ונמצא, שפעולתו של משה רבינו (שעל ידו בטלה הגזירה וניתנה תורה למטה) היא שלמטה ביותר נתגלה מעלה היותר עליונה, ובמילא אין מקום למציאות פעור (ירידה למטה ביותר בלי טוב כלל) בבני"י מקבלי התורה. ולכן על ידו דוקא נעשית ההכנה למלחמה נגד אלה שהדיחו לע"ז דפעור, מטה ביותר בלי טוב כלל.

אלא שזהו רק בנוגע להכנה למלחמה בלבד, אבל המלחמה בפועל, להרגן מדין עובדי פעור, שצריך לירד למקומם שהוא למטה ביותר, ה"ז דוקא שלא ע"י כהן — פנחס, שעדיין לא הי' כהן³⁰, ופנחס זה אלי³¹, שהי' בעיבור י"ב חודש, גוף שנוזדכך ביותר³², שלכן ביכלתו לירד למטה ביותר כו'.

(24) סוף מכות. וראה לקו"ת בהעלותך לג, ד: "אם לעוברי רצונו כך שנמשך כ"כ תענוג גדול בשפע השמרים והפסולת כו'".

(25) ראה שמו"ר פ"ב, ג: "כשברא הקב"ה את העולם גזר ואמר השמים שמים לה' והארץ נתן לבני אדם. כשבקש ליתן התורה בטל גזירה ראשונה ואמר התחתונים יעלו לעליונים והעליונים ירדו לתחתונים".

(26) ראה זח"ב ס, א. ועוד. לקו"ת נצבים מו, א. ובכ"מ.

(27) ראה גם שבת פח, ב.

(28) נצבים ל, יב.

(29) ב"מ נט, ב.

(30) שהרי לא נתהכן פנחס עד שהרגו לזמרי (זבחים קא, ב. וראה "רשימות" הנ"ל ע' 16 ואילך).

(31) ראה בהנסמן במכתב רבינו באגרות-קודש ח"ג ע' קס.

(32) ראה שער האמונה פס"ג (ובהנסמן (בהוצאת תשנ"ה) בהערה 15). סה"מ תר"ן ע' שנד. המשך תרס"ו ע' קנו ואילך. סה"מ תש"ח ע' 210 ואילך. ועוד.

ובהיות שכאו"א מישראל — גם יושבי אהל, ואדרבה, מצד מעלתם עוד יותר עלולים לטעות כו'³³ — צריך להצילו מטעות זה (דפערור), שלא יחשוב שיש ענין שהוא למטה ממנו בכל הפרטים ואינו יכול לקבל ממנו מאומה, היפך הוראת חז"ל³⁴ "והוי שפל רוח בפני כל אדם", כיון שלכל אדם יש מעלה מסויימת שיכול לקבל ממנו — לכן גם שבט לוי יצא במלחמה זו, וגם הוא חלק³⁵ בכיזה, כדי להראות שגם בעובדי בעל פעור, ירידה היותר גדולה, נמצאו ניצוצי קדושה שגם שבט לוי היותר נעלה, שבט משרתיך³⁶, נזקק והוכרח להם.

ה. והנה, זה הי' טענת בני גד ובני ראובן שרצו להשאר בעבר הירדן — שכיון שכל דבר שלמעלה יותר נופל למטה ביותר³⁷, ועכצ"ל מטעם זה, שבחוץ לארץ נסתרים ניצוצי קדושה גבוהים יותר מהניצוצים שבארץ ז' עממין, ולכן רצו להתעסק בהם דוקא, ולא בהניצוצים שבארץ ישראל.

ומטעם זה גופא עשו הטפל עיקר כו' (שהקדימו מקניהם לטפם) — לפי שבדצ"ח נמצאים ניצוצות יותר גבוהים מבמדבר, כנ"ל שכל שלמעלה יותר נופל למטה ביותר.

ונמצא, שרצונם של בני גד ובני ראובן הוא היפך ממש מחטא המרגלים — שהמרגלים לא רצו בירידה כלל (שלא רצו להכנס לארץ לעסוק בעניני העולם, כי אם להשאר במדבר ולעסוק בענינים רוחניים)³⁸, ואילו בני גד ובני ראובן רצו בירידה גדולה יותר, בחוץ לארץ דוקא³⁹.

והטעם שמשה לא רצה בזה (שבני גד ובני ראובן יהיו בחוץ לארץ) — לפי שחפץ שיהי' הבירור ע"ד הבירור בימי שלמה, שבנ"י לא הוצרכו לצאת לחוץ לארץ לצורך עבודת הבירורים, כיון שבאה מלכת שבא מחוץ לארץ ישראל לשמע שלמה בלבד, והביאה עמה ניצוצים רבים כו', וכניצוץ הנבלע במדורה, אם היא גדולה כדבעי⁴⁰;

(33) שיש ענין שהוא למטה ממנו בכל הפרטים ואינו יכול לקבל ממנו, כדלקמן בפנים.

(34) אבות פ"ד מ"י.

(35) = תלק (נטל חלק).

(36) נוסח סדר עבודה דיוהכ"פ.

(37) ע"ד האמור לעיל (ס"ד) "שלמטה ביותר נתגלה מעלה היותר עליונה" (וראה "רשימות

הנ"ל ע' 15).

(38) ראה לקו"ת ר"פ שלח. ובכ"מ.

(39) ראה עד"ז סה"ש תש"נ ח"ב ע' 545 ואילך (וראה לקו"ש ח"ט ע' 19 — באופן אחר).

(40) ראה תו"א בראשית ו, א. ובכ"מ.

ואמר משה רבינו ע"ה שבנ"י הם כבר במדריגה זו שאינם צריכים לצאת לחוץ לארץ כדי לברר הניצוצות, להיותם כמדורה גדולה שהניצוצים נכללים בה מאליהם [והוא ע"ד שמשה רצה להשפיע בהם בחי' הראי', כמבואר בלקו"ת ואתחנן ב, ד ואילך].

— והביאו ראי' בני גד ובני ראובן שלא ירדו ממדרגתם עי"ז שיהיו בחוץ לארץ, ואדרבה עוד יעלו החוץ לארץ — שהרי "ארץ מקנה היא ולעבדיך מקנה"⁴¹, וא"כ הרי זה הכרחי בשבילם, ובודאי זהו חלק עבודתם בעולם, שצריכים ויכולים להעלותו (דכיון שמוכרח לזה, ה"ז ראי' שיכול להעלותו, כנ"ל ס"ג). —

אמנם, בראות משה רבינו ע"ה (עי"ז גופא שיש להם ריבוי מקנה ומוכרחים לארץ מקנה) שאכן צריכה להיות עבודתם בחוץ לארץ דוקא ואי-אפשר עדיין שהבירור יהי' כבירור דימי שלמה — אמר להם, שעכ"פ תנאי קדום לעבודה בחוץ לארץ היא הכניסה לארץ ישראל, שלכן צריכים תחילה להכנס לארץ יחד עם כל בני' ורק לאח"ז ישובו לנחלתם בחוץ לארץ⁴²,

ולא עוד אלא שכיון שיעבדו בחוץ לארץ, צריכים חיזוק ביותר שלא ירדו,

[ע"ד שאסור לאכול קודם התפלה⁴³, וכן עם הארץ אסור לאכול בשר כו"⁴⁴, היינו, שבשביל הירידה לאכול מאכל גשמי, ובפרט בשר, יש צורך בחיזוק ביותר (הכח דתפלה, או הכח דתורה, ענינו של ת"ח) כדי שהדבר הגשמי לא יורידנו למטה, וכנ"ל (ס"ג) שיש זמנים ומצבים שדבר המותר יכול לפעול הגשמה כו'],

ולכן הוכרחו ל"חלוצים תעברו לפני אחיכם גו"⁴⁵ — שלא נתחייבו דרי ארץ ישראל בכך — ענין מסירות נפש, שזהו החיזוק לצורך עבודתם בחוץ לארץ.

(41) פרשתנו לב, ד.

(42) שם, כא-כב.

(43) ברכות יו"ד, ב. וראה לקו"ת פינחס עט, ד.

(44) פסחים מט, ב. וראה לקו"ת בהעלותך לא, ד.

(45) דברים ג, יח. — ואולי הטעם שמביא רבינו פסוק זה דוקא (ולא פסוק שבפרשתנו),

כיון שבו נתפרש "לפני אחיכם" בדברי משה (נוסף על דברי בני גד ובני ראובן שאמרו "ואנחנו נחלץ חושים לפני בני ישראל" (פרשתנו שם, יז). וראה גם פרש"י שם: "ואף משה חזר ופירש להם באלה הדברים .. חלוצים תעברו לפני אחיכם גו".